אוצר מדרשים — אגדתא

אגדתא: יש מדרשים רבים הנקראים בשם אגדה או אגדתא סתם שנתחברו ע"י הקדמונים ומהם ע"י תנאים ואמוראים שהיו קובצים אגדות או דרשות. אבל כל אלו אבדו מאתנו, ורוב המאמרים נכנסו אח"כ במדרשים אחרים כמו מדרש רבות ותנחומא ועוד.

לקובצי אגדתות של הקדמונים נמצא זכר בתלמוד, כמו רב שימי בר עוקבא הוה שכיח קמיה דר"ש בן פזי והוה מסדר אגדתא קמיה דריב"ל (ברכות י'.), רב יוחנן נקיט ספרא דאגדתא (שם כ"ג.), אמר רב חסדא להההוא מרבנן דהוה מסדר אגדתא קמיה (יומא ל"ח.), א"ל רב חסדא לרב תחליפא בר אבינא זיל כתוב קניגי ובליסטרי באגדתיך ופרשה וכו' (חולין ס':), ר' יוחנן ור"ל הוו מעייני בספרא דאגדתא בשבתא ודרשי וכו' (תמורה י"ד:). גם מצינו אגדתא דבי רב, אשכח ר' יעקב בר אחא דהוה כתיב בספר אגדתא דבי רב וכו' (סנהדרין נ"ו:) וכן בזהר פ' ויקרא (דף ל"ז) ובספרא אגדתא דבי רב אמרי אע"ג דאורייתא מפי הגבורה איתמר כלה מפי עצמו של משה כמו כן איתמר וכו'. וכן בספרא דאגדתא דרב ייבא סבא אמר מצח דעתיקא וכו' (זהר פ' האזינו רצ"ב). וספרא דרב המנונא סבא (שם פ' פנחס רל"ו:).